

Palmi Ranchev – poet, writer

Vihren Chernokozhev's Smile

Abstract: For a writer, his or her relationship with a critic of the caliber of Vihren Chernokozhev is an important one.

He was the first to notice the most important characteristics of my poems and stories. The purely human aspect of our relationship proved to be no less significant to me.

Палми Ранчев – поет, писател

Усмивката на Вихрен Чернокожев

Един от литературните критици, обърна внимание на първите ми публикувани стихотворения в началото на 90-те, беше Вихрен Чернокожев. Не го познавах лично, и той не ме познаваше. Всъщност неговото непознаване беше доста по-дълбоко от моето. Той, все пак, беше известен критик, докато аз по това време на мнозина изглеждах като паднал от небето. И затова оцених поощрителните думи като важни за мен. Причината за тях бяха само естетическите качества на стиховете и по-късно на разказите ми. Всеки пишещ знае колко важни са тези критически и основно поощрителни думи при тези първи публикации на художествени текстове. Никога няма да забравя чувството, което пораждаше това първо поощрение от известен критик, който нищо друго не знаеше за мене, освен наученото чрез цикъл стихове или няколко разказа. От първата ни реална среща запомних усмивката му. И винаги ще я помня. Познавах достатъчно и живота, и хората около себе си, за да открия най-важното в нея, способността му да прощава и приема човешките слабости и главно различията, които помагат при писането, за да стане то по-оригинално, и понякога пречат да намериш мястото си сред другите – в групата, в която всички взаимно защитават своето подобие и интересите си.

През годините по-късно често сме провеждали повече разговори за ситуацията у нас, социална и политическа, отколкото за литература. Вихрен успяваше да е максимално честен към начина, по който се вършеха промените у нас, без да се съобразява с властващите в момента конюнктурни сили и вълнения. Предпочете да застане на страната на потърпевшите, пострадали от промените, дирижирани от бивши ченгета, комсомолски и комунистически активисти. С всеки свой ред настояваше да бъде максимално близо до истината за случващото се през тези първи години на така наречената демокрация. Беше сред малцината, които не позволяваха да бъде забравено стореното от някогашния „комунистически режим“, и с фанатична последователност припомняше престъпленията му. Същевременно успяваше да открие скритите извори на силата и достойнството на малцината успели открито да му се противопоставят. Общуването с Вихрен ми даваше сили да продължа да търся истината на случващото се с мен и хората наоколо, дори когато рекламните фойерверки на поредните промени, заедно с интелектуалните игри и подскоци от соцреализма към постмодерното, бяха значително по-актуални.

Има за какво да съжалявам в личен план, що се отнася до отношенията ни. Вероятно по това време съвсем романтично продължавах да ценя чистата човешка връзка, поне според моите разбирания по това време, без каквито и да било допълнителни ползи и за двамата. Предпочитах да съм някой от улицата, който пише стихове и разкази. При всяка нова публикация в някое от многобройните тогава литературни издания исках колкото се може по-скоро да разбере неговото мнение. Винаги несигурен в онова, което вече съм

направил, имах нужда от огледало, на което вярвам. Толкова ми се искаше да отида в работния му кабинет, след не една покана от негова страна, след като вече бяхме се сблизили достатъчно. Продължавахме да се виждаме в кафенета и на литературни събирания. И през цялото време първото, което виждах, беше усмивката му. Сдържана, затаена в ъгълчетата на стиснатите му устни. С която винаги беше готов да приеме и прости, или ако не успее, поне да разбере, каквото и да се е случило с този срещу него. Никога не станах постмодернист, защото повече ме интересуваше живота, добър или отвратителен, с много обещания и излъгани очаквания, които споделях наравно с всички около себе си. Не исках да съм от никоя партия, гледах с недоверие на групите по интереси и взаимни ползи. И през цялото време, сега мисля, си спомнях усмивката на Вихрен, и тя ми помагаше.